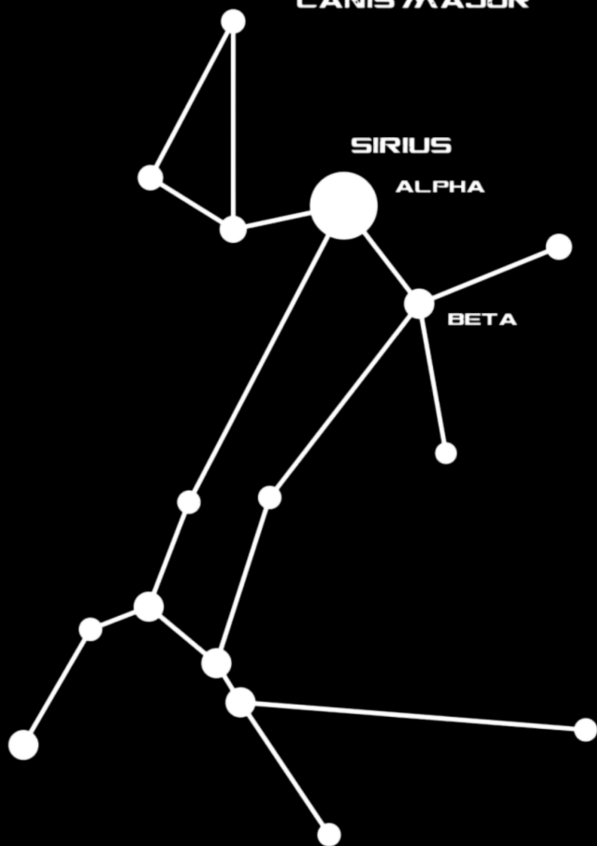

CANIS MAJOR

WILLIAM OLAF STAPLEDON

SIRIUS

aneb o lásce a sváru

*Rád bych vyjádřil svou vděčnost panu J. Herries
McCullochovi, který napsal nádhernou studii
nazvanou Ovčáčí psi a jejich páni. On však
nesmí být žádným způsobem činěn odpovědným
za mé fantazírování.*

obálka: K. S. Varga
překlad: Ing. Ivo Dienelt
redakce, sazba, grafická úprava, doslov: Jakub
Drkal

Olaf Stapledon

ISBN: 978-80-908761-6-3

ISBN původního vydání: 9780140019995

Kapitola 1 – První setkání

Plaxy a já jsme byli milenci. Pouze milenci, protože nikdy nechtěla mluvit otevřeně o své minulosti a občas se utápěla v mračnu odtazitosti a sklíčenosti. Ale mnohem častěji jsme byli doopravdy šťastní a já věřil, že naše štěstí roste a sílí.

Pak její matka onemocněla a Plaxy zmizela. Jednou nebo dvakrát jsem od ní dostal dopis, bez zpáteční adresy, kdy mi pouze navrhla, že odpověď mohu odeslat na adresu poštovního úřadu vesnice v severním Walesu, pokaždé však jiného. Vyznění těchto dopisů se pohybovalo od povrchní přívětivosti až po upřímnou touhu být opět spolu. Často obsahovaly záhadné zmínky o podivné povinnosti, která dle jejích slov souvisela s prací jejího otce.

Věděl jsem, že se tento významný fyziolog věnoval senzačním experimentům s mozky vyšších savců. Vytvořil několik obdivuhodně inteligentních ovčáckých psů, a než zemřel, šeptalo se o jeho mnohem ambicióznějším výzkumu. Jeden z odtazitějších dopisů od Plaxy zmiňoval nečekaně sladkou odměnu v souvislosti s její novou tajemnou povinností, aby si pak v tom vášnivějším naopak stěžovala na náročný, fascinující a nelidský způsob života. Někdy to vypadalo, že zažívá silný vnitřní konflikt a trýzeň kvůli něčemu, o čem nesmí hovořit ani psát. Jeden z těchto dopisů vyzníval tak rozrušeně, až jsem se začal obávat o její přítelnost. Rozhodl jsem se, že blížící se dovolenou strávím procházkami po Severním Walesu v marné naději, že ji snad někde najdu.

Deset dní jsem putoval od hospody k hospodě v oblasti, kterou jsem si vytyčil dle adres uvedených v dopisech. Všude jsem se ptal, jestli v okolí neznají nějakou slečnu Treloneovou. Nakonec jsem stopu našel v Llan Ffestiniogu. Kdesi nad Trawsfynyddem

na okraji vřesovišť žila v hospodářském stavení mladá dáma toho jména. Místní prodavač, který mi tuto informaci poskytl, řekl s nádechem tajemna: „Je to vskutku zvláštní mladá dáma. Má jen pár přátel, a já jsem jedním z nich, ale má i spoustu nepřátel.“

Podle jeho pokynů jsem pak šel několik kilometrů podél klikatící se řeky Trawsfynydd, až jsem vlevo potkal pěšinu. Asi po dalším kilometru chůze po pěšině, přímo na kraji vřesoviště jsem našel chatu postavenou z hrubých břidlicových kamenů obklopenou malou zahrádkou se zakrslými stromy. Dveře byly zavřené, ale z komína stoupal kouř. Zaklepal jsem. Dveře zůstaly zavřené. Nahlédl jsem oknem a uviděl typickou venkovskou kuchyň a na stole hromadu knih. Posadil jsem se na vratké křesílko na zahradě a všiml si úhledných řádků zelí a hrášku. Daleko napravo přes hluboké údolí Cynfal byl vidět Ffestiniog, břidlicové doly připomínající stádo šedých slonů valících se dolů z kopce za svým vůdcem až na dno údolí. Nahore za nimi se tyčilo pohoří Moelwyn.

Kouřil jsem již druhou cigaretu, když jsem v dále zaslechl Plaxyin hlas. Ten samý hlas, který mě k ní přitáhl už poprvé. Seděl jsem tenkrát v kavárně a byl rázem uchvácen tím laskavým ženským hlasem, který vycházel od mně neznámé osoby za mnou. A nyní se situace opakovala, protože jsem ji opět slyšel, ale neviděl. Chvilí jsem s potěšením naslouchal její řeči, která, jak jsem často říkával, byla jako svěží jiskřivá hra malých vlnek narážejících za horkého dne do oblázkové pláže.

Vyšel jsem jí vstříc, ale něco mě zarazilo. Plaxyin zvučný hlas byl prokládán poznámkami s podivně artikulovaným, zvláště nelidským přízvukem. Předtím než se vynořila zpoza rohu, řekla: „Ale drahoušku, netrap se tím, že nemáš ruce! Už jsi to mnohokrát skvěle překonal!“ Následoval další hlasu podobný zvuk a pak vstoupila do zahrady Plaxy s velkým psem.

Zastavila se, oči vytřeštěné překvapením a jak jsem doufal i radostí, ale brzy se její obočí nazlobeně stáhlo. Položila psovi ruku na hlavu a chvíli mlčela. Měl jsem dost času, abych si všiml proměny, kterou prošla. Měla na sobě zablácené manšestrové kalhoty a modrou košili. Stále ty stejné šedé oči, stejná nesmlouvavá ústa, stejná záplava kaštanových vlasů. Ale místo poněkud bledého obličej je jen ruměncem ve tváři a naprostá absence líčidel. Dokonce ani žádná rtěnka. Zdání jejího dobrého zdravotního stavu bylo podivně narušeno tmavými kruhy pod očima a napjatostí kolem úst. Je až neuvěřitelné, jakých detailů si zamilovaný člověk dokáže všimnout během pouhopouhých několika vteřin...

Její ruka pustila psí hlavu a napřáhla se ke mně na uvítanou. „No dobře,“ řekla s úsměvem, „když už jsi nás vyčmúchal, tak tě tady vítáme.“ V jejím tónu byly cítit rozpaky, ale možná i záchvěv úlevy. „Co ty na to, Sirie?“ dodala a podívala se na velkého psa.

Tehdy jsem si poprvé toho pozoruhodného tvora prohlédl. Rozhodně to nebyl žádný obyčejný pes. Nejvíce v něm bylo krve alsaského ovčáka, kterému na kontinentě říkají německý, s mírnou příměsí dogy nebo mastifa, protože to bylo obrovské zvíře. Na pohled měl stavbu těla podobnou vlkovi, ale byl štíhlejší a vyšší. Jeho srst byla sice krátká, ale úzasně hustá a na dotek skoro hedvábná, obzvláště kolem krku. Tato hedvábnost ale nijak nenaznačovala jakoukoliv zženštilost, naopak vyzářovala tvrdohlavou drsnost. Na zádech a na hlavě byl černý, ale boky, nohy a břicho měl plavé. Kolem očí byly také dvě velké skvrny plavé barvy, které dávaly jeho tváři podobu posmrtné masky nebo antické sochy bojovníka s tváří schovanou za temným průzorem přílby.

Co Siria odlišovalo od ostatních psů, byla obrovská lebka. Pravda, nebyla až tak velká, jak by se dalo čekat u tvora obdařeného lidskou inteligencí, jelikož

Treloneova technika zvýšila jak objem mozku, tak zároveň výrazně zhuстила samotná nervová propojení, což vysvětlím později. Každopádně Siriova lebka byla mnohem masivnější, než lebka běžného psa. Jeho proporce v kombinaci s hedvábnou srstí mu propůjčily jisté rysy známého plemene border kolie, vynikajícího ovčáckého psa.

Později jsem se dozvěděl, že i tato rasa měla svůj podíl na jeho podobě. Jeho lebka ale byla mnohem větší. Vypouklá mozkovna mu sahala až ke kořenům špičatých vlčích uší. Aby unesly takovou váhu, musely být svaly na jeho krku a ramenou silně vyvinuté. Když jsme se poprvé setkali, působil na mě dojmem velké vznešené kočkovité šelmy. Jeho šedé oči mne podezíravě sledovaly vlčím pohledem, v nichž ale bylo i mnoho ze psa. Rozhodně byl hrozivým zvířetem, šlachovitým a štíhlým jako stvoření z nejhlubší džungle.

Aniž by ode mě odtrhl pohled, otevřel tlamu, čímž odhalil řady slonovinově bílých tesáků a nakonec vydal podivný otázku připomínající zvuk. A Plaxy odpověděla: „Ano, tohle je Robert. Má vždycky pravdu, na to nezapomínej.“ Nesouhlasně se na mě usmála a dodala: „A může nám být užitečný.“

Sirius zdvořile zamával svým huňatým ocasem, ale stále mne probodával ostražitým pohledem. Nastala další trapná pauza, než Plaxy řekla: „Pracovali jsme se stádem na vřesovišti celý den. Zmeškali jsme večeři a já mám hlad jak vlk. Pojď dál a já vám všem něco uvařím a udělám čaj.“ Když jsme vstoupili do malé kuchyně, dodala: „Sirius pochopí všechno, co řekneš. Zpočátku mu nebudeš rozumět, ale já budu tlumočit.“

Zatímco Plaxy připravovala jídlo a chodila sem a tam po kuchyni a do malé spižírny, seděl jsem a mluvil na ni. Sirius se usadil naproti mně a se zjevnou obavou si mě prohlížel. Když si toho Plaxy všimla, ostře řekla: „Sirie! Říkám ti, že je v pořádku. Nebud' tak

podezíravý!“ dodala smířlivěji. Pes se zvedl, pronesl něco ve svém podivném žargonu a vyšel ven na zahradu.

„Šel pro dříví,“ řekla a pak ztišila hlas. „Ach, Roberte, ráda tě vidím, i když jsem nechtěla, abys mě našel.“ Vstal jsem, abych ji vzal do náruče, ale důrazně se ohradila: „Ne, ne, teď ne!“ Sirius se vrátil s polenem v zubech. Po očku na nás pohlédl, přiložil poleno do ohně a zase odešel. „Proč ne teď?“ vykřikl jsem a ona opět zašeptala: „Kvůli Siriovi. Brzy to pochopíš.“ Odmlčela se a pak dodala: „Roberte, nesmíš očekávat, že budu vždycky jenom tvoje, plně a bezvýhradně tvoje. Jsem příliš zapletená do téhle otcovy záležitosti.“ Chtěla ustoupit, ale přesto jsem ji k sobě přivinul.

„Jsi milý člověk, Roberte,“ vzdychla a položila mi hlavu na rameno. Ale okamžitě se odtáhla a důrazně vykřikla: „Ne, to jsem neřekla já. Byla to jen lidská samice ve mně. Já chci říct, že nemůžu hrát hru, kterou po mně chceš. Ne celým srdcem.“

Pak zavolala otevřenými dveřmi: „Sirie, čaj!“

Odpověděl štěkotem, pak vešel dovnitř a dával si dobrý pozor, aby na mne ani nepohlédl.

Postavila mu misku s čajem na malý ubrus na podlaze a poznamenala: „On mívá obvykle dvě jídla, v poledne a večer. Ale dnes je to jinak.“ Pak položila na stůl velký krajíc chleba, kousek másla a talířek s malou hrudkou marmelády. „Bude ti to stačit?“ zeptala se. Zachrochtání znamenalo souhlas.

Seděli jsme s Plaxy u stolu a jedli chleba s máslem a koláč. Přitom mi začala vyprávět o Siriově životě. Občas jsem jí položil nějakou otázku, nebo nás Sirius přerušil svou podivnou řečí plnou kňourání a vrčení.

Tuto záležitost i mnohé další rozhovory o minulosti uvedu v následujících kapitolách. Zatím však musím říci toto. Bez Siriovy přítomnosti bych tomu příběhu asi nikdy neuvěřil, ale jeho přerušování, ačkoli bylo ryze psi a pro mě téměř nesrozumitelné, vyjadřovalo svou

intonací lidskou inteligenci a potvrzovalo Plaxyino vyprávění. Očividně sledoval naši konverzaci, komentoval a hodnotil mé reakce. A tak jsem se se silnou nedůvěrou, i když samozřejmě s údivem, dozvěděl o původu a vzniku toho zvláštního psa. Zpočátku jsem poslouchal se silným zaujetím, stejně jako byla z vyprávění rozrušená i Plaxy. Začal jsem konečně chápat, proč byla naše láska vždy tak nelehká a proč se ke mně nevrátila, když její matka zemřela. Přemýšlel jsem, jak ji z tohoto nelidského otroctví vysvobodit. Jenže jak náš rozhovor pokračoval, pochopil jsem, že ten zvláštní vztah dívky a psa byl v podstatě krásný a svým způsobem i posvátný, i když toto slovo jsem použil jen sám pro sebe. Tím se můj problém stal ještě mnohem složitějším.

V jednu chvíli, když Plaxy zrovna vyprávěla, jak často toužila znovu mne vidět, Sirius něco krátce pronesl. Zároveň k ní přistoupil, opřel se předními tlapkami o opěradlo židle a velmi jemně a něžně ji políbil na tvář. Přijala tuto intimitu skromně a neodvrátila se, jak to lidé obvykle dělají, když se je psi snaží olíznout.

Přece jen se ale uzarděla a její oči zvlhly, když ho pohládila po chundelaté srsti pod krkem a s očima stále na něj upřenýma, řekla: „Mám ti říct, Roberte, že Sirius a Plaxy spolu vyrůstali jako palec a ukazováček jedné ruky, a že mě miluje tak, jak to dokážou jen psi, a teď, když jsem se k němu vrátila, ještě mnohem víc, ale že se nesmím cítit vázána zůstat s ním, protože už se o sebe dokáže postarat sám. Ať už se s ním stane cokoli, já... Jak jsi to řekl, Sirie, ty bláhový hlupáčku?“ Něco rychle pronesl a ona pokračovala: „Ach ano, já jsem ta vůně, kterou bude vždy následovat, až do skonání věků.“

Otočila se ke mně s úsměvem, na který nezapomenu ani na podivný účinek toho vážného a téměř formálního psiho prohlášení. Později jsem zjistil, že poněkud strnulá díkce a šroubovaná

mluva pro něj byly velmi charakteristické, a to zejména když byl silně rozrušen.

Pak Sirius se šibalským pohledem zavrtěl ocasem a znovu něco řekl. Otočila se k němu se smíchem a jemně ho plácla po tváři. „Ty zvíře,“ řekla, „tohle Robertovi nepovím.“

Když ji Sirius políbil, úplně jsem se lekl toho náhlého ostnu žárlivosti, který mnou prolétl. Muž žárí na psa! Ale Plaxin překlad jeho malého proslovu ve mne vzbudil velkorysejší pocity. Nyní jsem začal sprádat plány, jak bychom s Plaxy mohli Siriovi poskytnout trvalý domov a pomohli mu naplnit jeho osud, ať už bude jakýkoliv. Ale, jak se dozvíte později, stalo se něco úplně jiného.

Během této zvláštní večeře mi Plaxy řekla, že Sirius je, jak jsem se sám již domníval, úspěchem jejího otce. Byl vychován jako člen rodiny Treloneů, a nyní vede ovcí farmu a ona sama se mu stará o domácnost a pomáhá tam, kde je potřeba lidských rukou.

Po čaji jsem jí pomohl umýt nádobí, zatímco se Sirius motal kolem, zřejmě s jistou žárlivostí na mou schopnost s touto prací pomoci. Když jsme skončili, řekla, že se musí vrátit na farmu dokončit svou práci před setměním. Rozhodl jsem se pro návrat do Ffestiniogu, kde jsem plánoval vyzvednout si zavazadla a odjet večerním vlakem do Trawsfyneddu. Tam jsem pak chtěl najít ubytování v nějakém místním hostinci. Všiml jsem si, že Siriovi při mých slovech poklesl ocas. Ještě víc klesl, když jsem navrhl, že strávím týden někde poblíž v naději, že uvidím Plaxy častěji. „Budu mít hodně práce, ale večery mívám volnější,“ odpověděla s úsměvem.

Než jsem odešel, předala mi sbírku dokumentů, abych si je odnesl a ve volném čase přečetl. Byly tam vědecké práce jejího otce, včetně jeho deníku o Siriově vývoji a vzdělání. Tyto dokumenty spolu s jejím vlastním deníkem a stručnými, útržkovitými záznamy

samotného Siria, které jsem dostal mnohem později, se staly hlavními podklady pro následující vyprávění. Tedy tyto dokumenty a mnoho dlouhých rozhovorů s Plaxy a později i se Siriem, když jsem se naučil rozumět jeho řeči.

Rozhodl jsem se použít svou fantazii a doplnit události, které mé podklady popisovaly pouze v hrubých rysech. Ačkoliv jsem byl státním úředníkem až do povolání Královským letectvem, jsem také spisovatel a jsem přesvědčen, že s představivostí a sebekritikou lze proniknout do podstaty událostí, k nimž má člověk jen povrchní informace.

A i proto budu vyprávět úžasný Siriův příběh trochu po svém.

Kapitola 2 – Jak byl Sirius stvořen

Plaxyin otec Thomas Trelone byl příliš význačný vědec na to, aby unikl veškeré publicitě, ale jeho práce na stimulaci růstu mozkové kůry u savců byla zahájena v roce 1937, a to bylo v době, kdy byl sice brilantním, ale stále velmi mladým vědeckým pracovníkem a navíc byla vedena v přísném utajení. Měl skoro až chorobný odpor k jakékoliv publicitě a pozornosti médií. Tuto posedlost vysvětloval tím, že se obával zneužití svého výzkumu šarlatány a lidmi, kterým jde jen o zisk. Tak se stalo, že po mnoho let byly jeho experimenty známé jen několika jeho nejbližším kolegům v Cambridgi a jeho ženě, která se na nich sama podílela.

Ačkoli jsem viděl jeho záznamy a četl jeho dokumenty, mohu poskytnout pouze laický pohled na jeho práci, protože nemám vědecké vzdělání. Zavedením určitého hormonu do krevního řečiště matky dokázal ovlivnit růst mozku nenarozeného mláděte. Hormon měl zřejmě dvojí účinek. Zvětšil skutečný objem mozkové kůry a navíc se nervová spojení stala mnohem hustšími, než obvykle bývají, tudíž se jich vešlo mnohem více do stejného objemu mozku. Obdobné experimenty v Americe prováděl Zamenhof, ale mezi oběma přístupy byl důležitý rozdíl. Zamenhof svým hormonem mláďata jednoduše krmlil, zatímco Trelone, jak jsem již řekl, vpravil svůj hormon přímo do plodu prostřednictvím krevního řečiště matky. To samo o sobě bylo pozoruhodným úspěchem, protože oběhové systémy matky a plodu jsou od sebe poměrně dobře izolované filtrační membránou. Jednou z největších obtíží bylo, že hormon způsoboval růst mozku u plodu i u matky, a protože lebka matky byla již plně vyvinutá a tuhá, muselo nevyhnutelně dojít k výraznému růstu tlaku, který by následně vedl k úmrtí, pokud by nenašel způsob, jak matčin mozek ochránit před účinky

stimulačního léku. I tato obtíž ale byla nakonec překonána a nenarozenému zvířeti se podařilo zajistit vyhovující mateřské prostředí. Po jeho narození Trelone pravidelně přidával dávky hormonu do potravy a postupně je snižoval, jak se rostoucí mozek blížil k hodnotám, které považoval za maximální bezpečnou velikost. Vymyslel také techniku, jak oddálit ukončení vývoje lebečních švů, aby se lebka mohla dále zvětšovat podle potřeb rostoucího mozku.

Pokusům o zdokonalení Treloneovy metody padla za oběť rozsáhlá populace krys a myši. Nakonec se mu ale podařilo vytvořit řadu pozoruhodných tvorů. Jeho velkohlavé krysy, myši, morčata a králíci, ačkoli chatrného zdraví a krátkého života, byli na svůj druh opravdu géniové. Pozoruhodně rychle si nacházeli cestu skrze bludiště a nadprůměrných výsledků dosáhli i v podobných testech v porovnání se svými běžnými soukmenovci. Měli inteligenci spíše psů a opic než hlodavců.

Pro Trelonea to však byl jen začátek. Stále se zabýval tím, jak zlepšit zdraví zvířat. Zároveň se snažil zjistit, jak změnit rychlost jejich života tak, aby dospívala pomaleji a dožívala se mnohem vyššího věku. To bylo hodně důležité. Větší mozek potřebuje delší dobu života, aby naplnil celý svůj potenciál pro shromažďování a vyhodnocování zkušeností. Teprve když v obou těchto činnostech dosáhl uspokojivého pokroku, začal experimentovat na zvířatech větší velikosti. To už bylo mnohem náročnější a výsledky se nedostavovaly tak rychle. V následujících pár letech vytvořil několik chytrých, ale fyziologicky nepovedených koček, jednu inteligentní opici, která zemřela během svého prodlouženého dospívání a psa s tak velkým mozkem, že jeho nefunkční oči jím byly vytlačeny ven z lebky až někde k úrovni čumáku. Toto stvoření trpělo tak, že jej neochotně utratil ještě jako mládě.

Teprve po několika dalších letech zdokonalil Trelone svou techniku do té míry, že byl schopen věnovat méně pozornosti fyzickému a zaměřit se více na psychické aspekty svých výtvorů. V rozporu se svým původním plánem pracovat s opicemi využíval od té doby výhradně psy. Opice samozřejmě nabízejí potenciál pro úspěch v mnohem větším měřítku. Od přírody byly pro tento druh výzkumu lépe vybavené než psi. Jejich mozky byly větší, měly vyvinutější zrak a měly chápavé ruce. Nicméně z Treloneova pohledu měli psi jednu nepřekonatelnou výhodu. Psi se mohli v naší společnosti mnohem snáze ztratit. Trelone přiznal, že by raději pracoval na kočkách, kvůli jejich nezávislejšímu myšlení, ale jejich malá velikost je činila nevhodnými. Určitý minimální objem mozku byl nezbytný bez ohledu na velikost zvířete, aby se dosáhlo potřebného počtu nervových vláken. Malé zvíře samozřejmě nepotřebovalo tak velký mozek jako velké zvíře stejné mentální úrovně. Velké tělo potřebovalo srovnatelně velký mozek, aby mohlo fungovat. Lví mozek musel být větší než kočičí. Sloní mozek byl dokonce větší než mozek mnohem inteligentnějšího, ale menšího člověka. Na druhou stranu každá úroveň inteligence vyžadovala určitý stupeň složitosti nervové soustavy a zároveň i určitý objem mozku, a to bez ohledu na velikost zvířete. V poměru k velikosti těla byl mozek člověka mnohem větší než mozek slona. Některá zvířata tak byla dostatečně velká, aby se do nich vešel minimální potřebný objem mozku k dosažení lidské inteligence a některá ne. U velkého psa to bylo možné, ale u kočky by došlo k fatálnímu narušení stavby jejího těla. U myši by cokoli podobného bylo zcela nemožné.

Ne že by Trelone v této fázi očekával, že se mu podaří vychovat nějaké zvíře tak, aby se svou mentální úrovní přiblížilo té lidské. Jeho cílem bylo vytvořit alespoň pololidskou inteligenci, jakousi mysl některého

z předchůdců člověka. A pro tento účel se pes skvěle hodil. Lidská společnost využívala psy k mnoha úkonům a povoláním, z nichž mnohé vyžadovaly vysokou úroveň inteligence. Trelone si právě podle širokého využití vybral pro svůj účel ovčáckého psa. Jeho příznanou ambicí bylo vytvořit perfektního ovčáckého psa.

K volbě psa ho přiměla ještě jedna úvaha a fakt, že se tímto zabíral v tak rané fázi svého výzkumu přímo nasvědčoval tomu, že si pohrával s myšlenkou stvořit víc než jen chybějící článek už od samého počátku. Psi povahu považoval za celkově schopnější rozvinout se na lidskou úroveň. Pokud kočky vynikaly v nezávislosti, psi vynikali v sociálním uvědomění a Trelone tvrdil, že pouze společenské zvíře může naplno využívat svou inteligenci. Nezávislost kočky nebyla koneckonců nezávislost společensky uvědomělého tvora prosazujícího svou individualitu, ale pouze slepým produktem sociální neschopnosti. Na druhou stranu připustil, že společenskost psa ho ve vztahu k člověku dostává do ponížujícího postavení. Doufal však, že s rostoucí inteligencí by mohl získat určitou míru samostatnosti, sebeúcty a kritického pohledu na člověka.

Časem se Treloneovi podařilo odchovat vrh štěňat s velkými mozky. Většina z nich zemřela ještě před dosažením dospělosti, ale dvě přežila a stala se z nich výjimečně bystrá zvířata. Tento výsledek Trelonea ani tak nepotěšil, jako spíše zklamal. Prováděl další pokusy a nakonec z feny staroanglického ovčáka získal nový vrh štěňat s velkými mozky, z nichž tři přežily a dosáhly nadprůměrného vzrůstu své mentální úrovně.

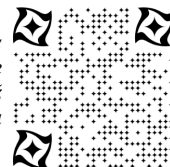
Výzkum pokračoval několik dalších let. Trelone zjistil, že je nutné se více zaměřit na pečlivější výběr zdrojového materiálu, se kterým poté hodlal dále pracovat. Nemohl si dovolit zanedbat skutečnost, že nejschopnější ze všech psích plemen je border kolie, šlechtěná staletí kvůli své inteligenci a zodpovědnosti.

Všichni dnešní psi šampioni jsou z této rasy a všichni jsou potomky toho samého skvělého zvířete, které se jmenovalo Old Hemp, narozeného v Northumberlandu v roce 1893.* Jenže border kolie je odolná, ale poměrně máloho vzrůstu. Trelone se proto rozhodl, že nejlepší bude křížence nějakého vynikajícího šampiona mezinárodních parametrů s jiným inteligentním, ale mnohem mohutnějším zvířetem. Alsaský neboli německý ovčák byl jasnou volbou. Po vyjednávání s majiteli šampionů ovčáckých psů a nadšenci pro vlčáky, vytvořil několik vrhů, které pojily obě plemena v různých poměrech. Svůj zdokonalený postup pak aplikoval na různé březí feny a v pravý čas se mu podařilo několika svým přátelům zajistit nadprůměrně inteligentní zvířata coby domácí psy. Nejednalo se však o žádný velkolepý úspěch, protože naneštěstí byla všechna zvířata velmi choulostivá a zemřela dřív, než stačila dospět.

Nakonec mu další píle a mravenčí práce přinesly zasloužený úspěch. Vytvořil několik velmi inteligentních zvířat, odolných a zdravých, převážně alsaského vzhledu.

Slíbil své ženě Elizabeth, že pokud se mu někdy podaří dosáhnout takového úspěchu, tak ve Walesu v oblasti ovčích pastvin pořídí dům. Tam pak ona i s dětmi budou žít a on za nimi bude jezdit na prázdniny a víkendy. Po dlouhém hledání našli vhodný starý statek nedaleko Trawsfynedd. Jmenoval se „Garth“. Bylo třeba hodně práce, aby se z něj stal pohodlný rodinný dům. Museli přivést vodu a postavit koupelnu a záchod, zvětšily se některá okna a z vesnice dotáhli elektrinu. Přístavek nechal přestavět na chovnou stanici.

* Old Hemp je skutečný pes, jenž je dnes považován za otce všech border kolii. Se stádem ovcí pracoval jinak a lépe, než ostatní ovčáčtí psi té doby. Za osm let života měl přes 200 potomků. Více info viz >>

Nedlouho po narození čtvrtého dítěte se mohla rodina stěhovat. Přijela s nimi i jejich dlouholetá služebná Kate, která se postupně stala prakticky členem rodiny. Jako její pomocnice byla najata dívka z blízké vesnice. Byla tu také chůva Mildred a samozřejmě děti Thomasina, Maurice, Giles a miminko Plaxy. Thomas s sebou vzal dva psí vrhy. Jeden se skládal z feny a čtyř odolných štěňat, která chtěl vycvičit jako super ovčáky. Druhá čítala čtyři psí sirotky, jejichž matka při porodu zemřela. Museli se tedy o ně starat sami. Mozky těchto štěňat byly mnohem větší než mozky prvního vrhu. Tři z nich byla naneštěstí velmi neudrživa a dvě zemřela velmi záhy po převozu do Walesu. Třetí podléhala tak prudkým záchvatům vzteku, že muselo být utraceno. Čtvrté, Sirius, bylo zdravý a veselý malý tvor, který zůstával bezmocným mládětem ještě dlouho poté, co se z ostatních štěňat stali aktivní adolescenti. Celé měsíce nemohl ani stát. Pouze ležel na břiše s vyboulenou hlavou položenou na zemi a pištěl radostí ze života, což potvrdzoval neustále vrtícím ocásem.

I druhý vrh dospíval pomalu, přesto však mnohem rychleji než lidské děti. Když byli téměř dospělí, dal je Trelone okolním farmářům. Jednoho ponechal jako rodinného psa. Většina místních farmářů se zdráhala přijmout tato velkohlavá zvířata buď i jen jako dar. Pouze jeden soused, Llewelyn Pugh z Caer Blai, se do tohoto podniku pustil se vši vervou, a zanedlouho si pořídil i druhé štěně jako společníka pro to první.

Produkce těchto super ovčáckých psů i těch, kteří následovali, vytvořila kamufláž pro Thomasův hlavní záměr, jehož byl Sirius v současné době jediným produktem. Chtěl přesvědčit veřejnost, že super ovčáci jsou jeho hlavní zájem. Kdyby se ten malý alsaský pes skutečně vyvinul až na lidskou mentální úroveň, nikdo by to nezjistil. Thomas byl vždy chorobně úzkostlivý a bál se, aby někdo nezneužil jeho výzkumy. Sirius tak vyrůstal v naprostém utajení a dospíval co nejpřirozeněji.

Na druhou stranu, super ovčáci se mohli bez problémů proslavit. Farmáři kteří je přijímali většinou s velkou neochotou brzy zjistili, že jim osud nadělil nedocenitelné perly. Zvířata se překvapivě rychle naučila, jak se starat o stáda a s neomylnou přesností plnila jejich příkazy, které se musely zřídka opakovat. Ovce se nemusely zběsile nahánět, a přesto se nikdy nezatoulaly od stáda. A to nebylo vše. Treloneovi psi oplývali schopností porozumět lidským pokynům a provést je, aniž by na ně člověk musel dohlížet. Bez problémů chápali názvy jednotlivých pastvin a dokázali jim přiřkládat správný význam. Věděli, co je úbočí, co údolí a co vřesoviště. Když se jim řeklo, aby přivedli ovce z Cefnu nebo z Moel Fachu či odjinud, oni to dokázali a jejich pán na ně čekal doma. Mohli být také posíláni na pochůzky na sousední farmy nebo do vesnic. S sebou si brali košík a vzkaz do určitého obchodu a zpět vždy přinesli požadované potraviny nebo galanterii.

To vše bylo pro farmáře velmi užitečné a zejména pak pro Trelonea, který během této doby mohl zvířata volně studovat. Našel u nich překvapivě vysokou míru praktické vynalézavosti a pozoruhodnou znalost jazyka. Byli to přece jenom podlidé, takže nerozuměli řeči jako my, ale v porovnání s běžnými psy byli nesrovnatelně vnímavější na známá slova a fráze.

Přines dříví z kůlny. Odnese košík k řezníkovi nebo pekaři. A další podobné jednoduché a známé příkazy dokázali rozeznat a zpravidla bez chyb splnit. Thomas napsal pojednání o svých super ovčácích, a následně se do Garthu sjeli vědci z celého světa dychtiví spatřit tato zvířata při práci. Proslavil se mezi farmáři napříč kraji a poptávka po jeho štěňatech stále stoupala. Avšak jen malá část mohla být uspokojena. Někteří farmáři odmítali věřit, že potomci těchto skvělých zvířat nezdedí schopnosti svých rodičů. Přirozeně, že všechny pokusy o domácí šlechtění super ovčáků bez zavedení

potřebného hormonu do matky skončily naprostým neúspěchem.

Ale je čas vrátit se k malému alsasanovi Siriovi. Treloneovo nadšení z tohoto zvíře stále rostlo. Čím déle Sirius zůstával bezmocným štěnětem, tím víc byl Trelone nadšený. Viděl v něm možnost naplnění svých nejdivočejších představ a nadějí. Když o tom mluvil s Elizabeth, podněcoval její představivost vyhlídkami na zárnou budoucnost tohoto mláděte a rozvinul před ní svůj plán. Toto zvíře musí mít pokud možno stejné životní prostředí jako jejich vlastní dítě. Vyprávěl jí o americkém psychologovi a jeho ženě, kteří vychovali šimpanzi mládě ve svém domě v naprosto stejných podmínkách jako jejich vlastní holčičku. Bylo krmeno, oblékáno a opatrováno přesně jako jejich dítě a to s velmi zajímavými výsledky. Thomas řekl, že to není úplně to, co by chtěl pro malého Siria, protože se štěnětem se nedá zacházet přesně jako s dítětem, aniž by se narušila jeho přirozenost. Jeho tělesná konstituce se příliš lišila od té lidské. Ale požadoval, aby byl Sirius vychováván tak, aby se cítil společensky rovnocenný malé Plaxy. Rozdíly v zacházení nikdy nesměly naznačovat rozdíly biologické nebo sociální. Jak říkával, Elizabeth se podle něj už osvědčila jako ideální matka, když jejich dětem dala ten vzácný pocit, že jsou oddaně milovány božsky moudrou a velkorysou bytostí, a přitom podporovala jejich nezávislost a nekladla na ně žádné chamtivé citové nároky. To byla atmosféra, kterou Thomas pro Siria vyžadoval, to a rodinné prostředí. A jejich rodina, řekl jí, jej naučila velmi důležité pravdě. Nešťastné zkušenosti z jeho vlastního dětství ho přivedly k tomu, že rodinu považoval za beznadějně špatnou instituci, která by měla být zrušena. Vzpomínala na jeho divoké nápady experimentovat s jejich vlastními dětmi. Taktně a vítězoslavně odolávala všem pokusům odstříhnout z jejího vlivu dvě nejstarší děti, a než se narodilo třetí dítě, Thomas už byl přesvědčen, že

skutečně dobré rodinné prostředí má ten správný vliv na vyvíjející se dítě. Nepochybně se dopouštěla chyb. Zcela jistě jich on mnoho udělal. Nepochybně dohromady nevědomky do jisté míry svou výchovou děti poškodili. Tamsy občas trápily úzkosti a Maurice býval rozčekaný. Ale celkově... Byla by to falešná skromnost a vůči dětem nespravedlnost, neuznat, že všichni tři byli skvělí jedinci, přátelští, zodpovědní, ale přitom nezávislí a kritičtí. Zkrátka bylo zde ideální společenské prostředí v němž se dá provést velký experiment s malým Sirem. Psi, jak Thomas často Elizabeth připomínal, měli sklony k poslušnosti, ale tato neřest pravděpodobně nebyla způsobena něčím servilním, zakořeněným v jejich povaze, ale pramenila ze skutečnosti, že jejich velká sociální citlivost byla nucena podrobit se tyranii vyvinutějších druhů, které je ovládaly. Pes s lidskou inteligencí, vychovaný v úctě k sobě samému, by pravděpodobně vůbec nebyl servilní a docela určitě by mohl navázat skutečné společenské vztahy.

Elizabeth si vzala nějaký čas na rozmyšlenou, aby zvážila manželův návrh, protože zodpovědnost by byla hlavně na její straně. Kromě toho se přirozeně obávala, jaké následky bude mít tento postup na její vlastní dítě. Bude malá Plaxy nějak trpět? Thomas ji přesvědčoval, že se nic nestane, a dokonce, že společenství dítěte a superpsa bude pro oba velmi prospěšné. Se zápletem trval na tom, že nejsilnější společenské vazby vytvářejí lidé, kteří se od sebe co nejvíce velmi liší a přesto jsou schopni vzájemných sympatií. Je až pozoruhodné, že Thomas, který sám nebyl příliš obdařen empatií či výraznými emocemi, pochopil výjimečnost správně fungující komunity. Bylo by velmi zajímavé, říkal, sledovat růst tohoto zvláštního, ale jistě plodného souznění. Samozřejmě, že nebylo jisté, zda mezi nimi nějaké souznění vůbec vznikne. Stejně tak mohlo vzniknout pouhé nepřátelské soupeření. Jistě, Elizabeth by musela s citem reagovat a snažit se zabránit tomu,

aby dítě výrazně překonalo psa s jeho mnoha lidskými schopnostmi a výhodami. Zejména dívčiny ruce a jemnější zrak byly přednostmi, na které štěně nikdy nedosáhne. A celé lidské prostředí, které bylo pro psa nevyhnutelně cizí a nepohodlné, by mohlo v jeho lidsky vnímané mysli, ač ne lidské, vyvolat nevratnou neurózu. Bylo třeba udělat vše pro to, aby se Sirius nestal přehnaně submisivním nebo naopak vyzývavě arogantním a to způsoby a postupy dobře známými v případě péče o osoby s pocity méněcennosti.

Thomas chtěl, aby Elizabeth pamatovala ještě na jednu zásadu. Samozřejmě, že se předem nedalo odhadnout, jak se bude vyvíjet psí povaha. Ani s veškerou pomocí Sirius nakonec nikdy nemusel dosáhnout něčeho alespoň trochu podobného lidské povaze. Ale i přesto bylo nutné dělat vše na základě předpokladu, že se mu to podaří. Proto bylo velmi důležité vychovávat ho ne jako domácího mazlíčka, ale jako osobnost, jako jedince, který bude v pravý čas žít aktivním a samostatným životem. Proto bylo třeba podporovat a rozvíjet jeho zvláštní schopnosti. Dokud bude stále školákem, jak Thomas říkal, jeho zájmy budou samozřejmě školácké, fyzické, primitivní a barbarské. Ale protože je to pes, jejich projevy budou nutně velmi odlišné od skutečného školáka. Musel by je cvičit normálním psím způsobem, jako je občasné toulání, lov a boj. Ale později, když mu jeho inteligence otevře dveře do lidského světa, bude potřebné zajistit mu nějaký druh trvalého zaměstnání, nějakou lidskou činnost a k tomu jsou ovce a starost o ně naprosto ideální. S ohledem na toto všechno musel být vychováván tvrdě a striktně. To bylo vždy krédo Elizabethiny výchovy jejích vlastních dětí, a tomu se musel postavit čelem i Sirius, ba dokonce i tvrdším a striktnějším podmínkám. Ale nebylo by dobré ho do takovýchto podmínek jednoduše nutit. Elizabeth musela najít cestu, aby je respektoval dobrovolně, sám

od sebe, s ohledem na svou hrdost a povahu. To se očividně nemělo vztahovat na jeho dětství, ale už v dospívání bylo potřeba, aby svou vlastní vůli upnul k tvrdosti a zocelení. A později, až jeho mysl přestane být mladistvá, možná sám od sebe opustí kariéru ovčáckého psa a bude hledat jiné, dospělejší sebeurčení. I tak ale onen zmíněný tvrdý přístup nebude zbytečný. Naopak, posílí jeho odvalu a sebedůvěru.

Elizabeth byla ohledně Siriovy budoucnosti mnohem skeptičtější než její manžel. Vyjádřila obavu, která Thomasovi nikdy nepřišla na mysl, a sice, že tak nesourodá bytost, jakou Sirius bude, by mohla být tím vším odsouzena k životu v nekonečných psychických mukách. Přesto nakonec s experimentem souhlasila a plně s manželem spolupracovala.

Kapitola 3 – Dětství

Ačkoli Sirius stále nemohl chodit, projevoval se stejnou bystrostí ve své postýlce jako Plaxy v té její. Nicméně již v tomto raném stádiu se absence rukou projevovala jako vážná nevýhoda. Zatímco si Plaxy hrála s chrastítkem, on si také zkoušel hrát s chrastítkem, ale jeho dětské čelisti nemohly v obratnosti konkurovat Plaxyiným drobným ručičkám. Jeho zájem o hračky byl mnohem víc podobný dětskému, než zájmu běžného štěněte, které chce vše pouze ničit. Bavil se svým chrastítkem a pozorně sledoval zvuk, který vydávalo, chřívavě jím trásl a držel ho v klidu, aby si vychutnal kontrast mezi zvukem a tichem. Přibližně v době, kdy Plaxy začala lézt, Sirius konečně zvládl nejistou chůzi. Jeho pýcha na tuto novou dovednost a jeho radost z větší volnosti, kterou mu to poskytlo, byly očividné. Nyní měl výhodu před Plaxy, protože jeho způsob pohybu byl mnohem lépe přizpůsoben jeho čtyřnohé stavbě těla než její plazení k dvounohé postavě. Ještě než začala chodit, on už pobíhal kolem ní a byla jej plná místnost i zahrada. Když konečně dokázala chodit vzpřímeně, udělalo to na něj velký dojem a trval na tom, aby mu pomohla tento styl chůze napodobit. Velmi brzy ale zjistil, že to pro něj není to pravé.

Mezi Plaxy a Sirem postupně rostlo pevné přátelství, které mělo mít velký význam pro celý jejich budoucí život. Hráli si spolu, společně se krmili, společně se myli, spolu byli hodní i zlobiví. Když byl jeden z nich nemocný, ten druhý se nudil a byl sklíčený. Když se jeden poranil, druhý vyl soucitně spolu s ním. Cokoli udělal jeden z nich, musel se o to pokusit i ten druhý. Když se Plaxy naučila uvázat uzел, Sirius byl velmi roztrpčen, že to neumí. Když Sirius okoukal od rodinného super ovčáckého psa Gelerta zvyk zvedat nohu u sloupků plotu, aby si je označoval, Plaxy byla

celá divá v přesvědčování zbytku rodiny, že tento zvyk je vhodný i pro malé holčičky. Nakonec ji od něj odradila samotná fyzická obtížnost tohoto úkonu. Naštěstí upustila i od očichávání takto označovaných míst, neboť její méně vyvinutý čich nic zvláštního nezachytil a představy rodiny o slušném chování tak nebyly nadále ničeny. Plaxyina neschopnost očichávat patníky byla vyvážena Sirovou neohrabaností při stavebních činnostech. Plaxy byla první, kdo objevil radost ze stavění kostek a brzy přišel den, kdy Sirius poté, co ji pozorně sledoval, sám přinesl jednu kostku a neohrabaně ji položil na vrchol zdi, kterou Plaxy stavěla. Jeho snaha zeď zničila. Nebyl to Sirov první stavební úspěch, neboť již dříve ho viděli, jak položil tři klacíky k sobě tak, aby vytvořily trojúhelník, což bylo obdivuhodné. Postupně se pokoušel naučit zacházet s kostkami a panenkami tak, aby se ani jedna z nich nestala obětí jeho slin či špičatých zubů. Při tom závistivě pozoroval Plaxyiny ruce a jejich všestranné využití. Normální štěně vykazuje značnou zvědavost, ale žádné nutkání k tvoření. Sirius byl vytrvalejší a často až vášnivě tvořivý. Jeho chování bylo v mnoha ohledech spíše opičí než psí. Neexistence rukou byla handicap, proti kterému bojoval s urputnou tvrdohlavostí a touhou překonat tento nedostatek.

Thomas usoudil, že jeho hlavními slabiny jsou nejen absence horních končetin, ale také horší zrak, což však bylo u psů normální. Ještě dlouho během dospívání nebyl schopen rozlišit různé vizuální vjemy, které byly pro Plaxy samozřejmostí. Například provázky. Trvalo mu mnohem déle než malé Plaxy rozlišit provázky úhledně svázané do zauzlovaných svazků oproti provázkům chaoticky hozeným na jednu hromádku. Pro Siria byly ovály to samé co kruhy, obdélníky splývaly se čtverci, pětiúhelníky se nedařilo odlišit od šestiúhelníků a úhel šedesáti stupňů byl pro něj totéž co pravý úhel. Proto při stavění z kostek dělal

podivné chyby, které vyvolávaly Plaxyin posměch. Později v životě byl schopen tuto poruchu do jisté míry pečlivým tréninkem odbourat, ale i přesto jeho vnímání tvarů zůstalo jen velmi povrchní.

V prvních dnech nepoznal, že má horší zrak. Všechny své neúspěchy při stavění a dalších činnostech přičítal absenci rukou. Existovalo totiž vážné nebezpečí, že jeho bezrukost jej posedne natolik, až se mu tím pokříví mysl, zejména ve fázi, kdy měla Plaxy tendenci se jeho bezmocností a nemotorností posmívat. O něco později si ale sama uvědomila, že Sirius by neměl být za svůj hendikep pranýřován, ale že by se mu mělo naopak pomoci. Tak začal pozoruhodný vztah, v němž se Plaxyiny ruce staly společným vlastnictvím, stejně jako její hračky. Sirius vždycky přiběhl požádat Plaxy, aby udělala věci, které on sám nezvládl, jako bylo otevírání krabic nebo natahování hraček s hodinovým strojkem. Sirius sám začal rozvíjet překvapivou manuální zručnost, kombinující používání předních tlapek a zubů, ale i přesto bylo stále mnoho úkonů nad jeho síly. Po celý svůj život nedokázal uvázat uzal na kapesníku, i když časem se mu to povedlo alespoň na provaze nebo hrubé šňůře.

Plaxy byla první, kdo pokročil v oblasti porozumění řeči, ale Sirius nezůstal o moc pozadu. Když začala mluvit, často i on vydával zvláštní zvuky, které, jak se zdálo, měly být napodobeninami lidských slov. Většinou mu měli problém porozumět a to mu působilo hořké trápení, kdy stál s ocasem staženým mezi nohama a nešťastně kňučel. Plaxy byla první, kdo tlumočil jeho zoufalé snahy o komunikaci, ale Elizabeth brzy zjistila, že mu sama rozumí, a postupně začala být schopna přiřadit každé štěněcí vrčení a kňučení k nějakému konkrétnímu ekvivalentu lidské řeči. Stejně jako Plaxy i Sirius začínal velmi jednoduchou dětskou řečí plnou jednoslabičných slov. Postupně se z toho vyvinula psí nebo spíše superpsí obdoba angličtiny.

Jeho zvukový způsob vyjadřování zněl tak cizokrajně, že málokdo zvenčí by byl schopen rozpoznat v něm lidskou řeč. Přesto měl svou vlastní zvukovou napodobeninu každého slova. Některé jeho souhlásky bylo těžké rozeznat od jiných, ale Elizabeth, Plaxy a ostatní členové rodiny mu rozuměli stejně snadno, jako si rozuměli navzájem. Popsal jsem jeho řeč jako složenou z kňourání, chrčení a vrčení. To ji možná mírně znevažuje, i když je to v podstatě pravda. Mluvil však s pozoruhodnou jemností a přesností a v jeho hlase byla výrazná plynulost a určitá zpěvnost.

Thomas byl samozřejmě nesmírně nadšený, že se u psa vyvinula skutečná řeč, neboť to bylo znakem lidského stupně inteligence. Šimpanzí mládě, které bylo vychováno společně s lidským dítětem, se drželo na stejné úrovni jako jeho sestřička, dokud holčička nezačala mluvit. Pak začalo zaostávat, neboť opice nikdy nejevila známky toho, že by chtěla používat slova.

Thomas se rozhodl vést dlouhodobý záznam psí řeči. Koupil si potřebný přístroj pro záznam na gramofonové desky a nahrával rozhovory mezi Sirem a Plaxy. Tyto nahrávky nedovolil poslouchat nikomu kromě rodiny a svých dvou nejbližších kolegů, profesora McAlistera a doktora Billinga, kteří pomáhali zajišťovat prostředky pro další výzkum a věděli, že Thomasovy tajné ambice přesahují veřejně prezentovanou výrobu super ovčáckých psů. Při několika příležitostech Thomas pozval i několik významných biologů, aby se na Síría podívali.

Byly doby, kdy se zdálo, že tyto gramofonové desky budou jediným trvalým a hmatatelným důkazem Thomasova triumfu. Navzdory očkování Sirius onemocněl černým kašlem a málem mu podlehl. Den za dnem, noc za nocí Elizabeth pečovala o to nešťastné zvířátko, které procházelo touto zvláště nepříjemnou nemocí. Své děti nechávala v péči chůvy Mildred.

Nebýt Elizabethiny šikovnosti a oddanosti, Sirius by z toho nevyšel se zdravou kůží a pravděpodobně by dokonce zemřel. Tato událost měla dva podstatné důsledky. Vytvořila v Siriovi vášnivou a nadšenou náklonnost ke své nevlastní matce, takže ji po několik týdnů téměř nespouštěl z očí. Naopak v Plaxy to vyvolalo strašlivý pocit, že láska její matky nyní zcela patří Siriovi. Plaxy se stala samotářskou a žárlivou. Situace se začala dostávat zpět do normálu, když se Sirius uzdravil a Elizabeth se opět mohla více věnovat svým dětem.

Poté ale přišla na řadu žárlivost psa. Vše se ještě zhoršilo, když Sirius viděl, jak Elizabeth utěšuje Plaxy po pádu na zem. Divoce se na ni vrhl a kousl ji do lýtky. Následovala strašná scéna. Plaxy křičela, jako by ji na nože brali. Elizabeth byla pro jednu opravdu rozzlobená. Sirius vyl výčitkami svědomí za to, co udělal a z pocitu, že se musí potrestat, se pokoušel kousnout do vlastní nohy. Situaci pak ještě zhoršil rodinný super ovčák Gelert, který přiběhl na místo. Když viděl Plaxyinu krvácející nohu a rozčilenou Elizabeth, usoudil, že je třeba štěně potrestat a vrhl se na ně. Sirius byl tvrdě sražen k zemi vrčícím a zuřivým Gelertem. Štěněcí výčitky vystřídal strach a jeho kňučení se změnilo v děsivé kvílení, mísící se s křikem Plaxy, která se nyní bála i o svého milovaného přítele. Na scénu vtrhly ostatní děti v doprovodu Kate a Mildred, jež byly vyzbrojeny smetákem a válečkem. Dokonce i malá Plaxy chytila Gelerta za ocas a snažila se ho odtáhnout. Nakonec to však byla Elizabeth, kdo vytrhl Siria ze spárů smrti a zahнала rozzuřeného Gelerta.

Tato událost nakonec přinesla několik důležitých zjištění. Přiměla Siria i Plaxy uvědomit si, jak moc jim na sobě záleží. Přesvědčila Plaxy, že ji matka nezavrhla kvůli Siriovi. A Siriovi dokázala, že ho Elizabeth miluje, i když se choval velmi nevhodně. Jen nešťastný Gelert tím nezískal vůbec nic.

Jediným dalším trestem pro Siria byla hluboká potupa. Elizabeth již nebyla tak laskavá. Plaxy, navzdory svému uvědomění, že Sirius je jí velmi drahý, byla opět naplněna sebelítostí, když byl zachráněn, a chovala se k němu s chladnou samolibostí. Aby Siria potrestala, projevila Plaxy náhlou náklonnost ke kotěti Tommymu, které bylo nedávno dovezeno ze sousední farmy. Siria samozřejmě užírala žárlivost a to pro něj znamenalo dobrý výcvik v sebeovládání. O to lepší výcvik to byl, když po jednom z útoků na Tommyho zjistil, že kotě je vyzbrojeno ostrými drápy. Sirius byl velmi citlivý na přehlížení a ignoraci. Když s ním jeho lidští přátelé nebyli spokojeni, ztratil zájem o všechno a utápěl se v sebelítosti. Nechtěl si hrát, nechtěl jíst. Snažil se získat Plaxyinu přízeň drobnými pozornostmi. Přinesl jí krásné pírkó, jindy zase bílý kamínek, pokaždé ji zároveň nesměle políbil ruku. Konečně jej srdečně objala a oba začali štěstím poskakovat. Vůči Elizabeth už tak statečný nebyl. Pouze si ji tázavě prohlížel, chodil kolem ní v uctivé vzdálenosti a jeho ocas se nesměle chvěl, když zachytil její pohled. Byla to tak komická podívaná, že si nemohla pomoci a brzy se rozesmála. Siriovi bylo odpuštěno.

Krátce po této události, stále ve svém štěněcím věku, začal Sirius s obdivem vzhlížet ke Gelertovi. O něco starší a biologicky zcela dospělé super zvíře s ním jednalo s bezstarostným opovržením. Sirius Gelerta sledoval na každém kroku a napodoboval všechny jeho činnosti. Jednoho dne Gelert náhodně chytil králíka a začal ho požírat. Divoce přitom vrčel, kdykoliv se k němu Sirius přiblížil. Štěně ho sledovalo se smíšenými pocity, cloumaly jím obdiv i hrůza dohromady. Pohled na rychlé pronásledování a dopadení v něm probudil lovecké psí pudy. Vřískot králíka, jeho boj, náhlý úprk a na závěr ohavné rozčtvrcení ho hluboce šokovaly, protože měl citlivou povahu.

Elizabeth vychovávala všechny členy rodiny v tradici něhy a lásky ke všemu živému. Nyní však nastal vnitřní konflikt, který ho měl trápit po celý život. Rozbroj mezi tím, co později nazval svou vlčí náladou, a citlivou civilizovanou mentalitou.

Okamžitým výsledkem byla silná a provinilá touha po lovu a ještě silnější vášeň ke Gelertovi. Začal být posedlý králíky. Neustále čenichal u děr a nor a kňučel vzrušením. Na nějakou dobu byla Plaxy téměř zapomenuta. Marně se ho snažila získat zpět pro své hry. Marně se s ním potloukala kolem nor, znuřená a rozzlobená. V její přítomnosti jednou chytil žabu a nechutně ji znetvořil ve snaze ji sníst. Rozplakala se. Jeho lovecká vášeň byla náhle uhašena a nastalo zděšení. S kňučením se vrhl ke své milované a zasypal jí tvář krvavými polibky.

Od té doby ještě nesčetněkrát trpěl mučivým konfliktem mezi svými zvířecími instinkty a lidskou povahou.

Jeho obdiv ke Gelertovi postupně utlumilo zjištění, že staršího psa nezajímá nic jiného než lov a jídlo. Opět došlo ke konfliktu. Lov teď Siria uchvátil coby hlavní radost života, ale byla to radost spíše provinilá. Cítil ji téměř jako posvátné určení, volání nějakého temného boha krve požadujícího oběti. To vše se mu zároveň hnusilo a Plaxyino znechucení a hrůza ho hluboce znepokojovaly. Kromě toho, po odeznění této první posedlosti, se začal znovu zajímat o mnoho činností, které sdílel s Plaxy. Ty však Gelerta nezajímaly vůbec.

Konečné prozření přišlo, když si Sirius začal uvědomovat, že Gelert ne že by nechtěl, ale dokonce nedokáže mluvit. Tohle podezření Siria pronásledovalo už delší dobu, ale stále věřil, že se mu podaří mrzoutskeho psa rozmluvit a jeho mlčení je dáno pouze jeho povýšeneckou povahou. Přišla však chvíle, kdy se tato teorie ukázala býti zcela mylnou. Mladý Sirius, jehož čtyřnohý pohyb byl mnohem vyvinutější než

Plaxyin běh, se snažil držet krok se svým kamarádem Gelertem na začátku nové lovecké výpravy. Narazili na ovci se zlomenou nohou. Ačkoli Gelert nebyl vycvičen k chovu ovcí, věděl velmi dobře, že o ovce je třeba pečovat. Věděl také, že pan Pugh z Caer Blai byl v případě, kdy šlo o zdravé ovci, ten pravý. Spěchal proto do Caer Blai a daleko předstihl štěně sotva pletoucí nohama. Když Sirius konečně dorazil na statek, našel Gelerta, jak nesrozumitelně poštekává kolem pana Pugh a marně se ho snaží přesvědčit, aby šel do údolí. Sirius věděl, že on sám to Pughovi nedokáže vysvětlit, ale byl si jist, že to dokáže vysvětlit kterémukoli členu své rodiny. Vydal se proto někoho najít a cestou ze školy potkal Gilese. Zadržaně Gilesovi vyprávěl svůj příběh a oba pak spěchali do Caer Blai. Giles na okamžik zapomněl na velké rodinné tabu, že se o Siriovi nesmí mluvit, a řekl panu Pughovi: „Sirius říká, že v Nant Twllycwm je ovce se zlomenou nohou a že možná zahyne.“ Pan Pugh se na něj nedůvěřivě podíval, ale chlapcova vážnost a psí dovádění na něj udělaly dojem. Doprovodil je do údolí a společně ovcí zachránili. Po této příhodě považoval Sirius Gelerta za hlupáka a farmář podezíral Siria, že je něco víc, než jen super ovčácký pes.

Zjištění, že Gelert neumí mluvit a že je i v jiných ohledech hloupý, bylo pro Siria šokem. Gelert ho převyšoval ve všech směrech, v nichž on sám předčil své lidské přátele. V rychlosti, vytrvalosti, čichu a sluchu. Někakou dobu si přece Gelerta bral za svůj vzor. Napodoboval Gelertovu mlčenlivost a dokonce se snažil nemluvit. Byl v tom tak úspěšný, že Elizabeth v jednom z dopisů Thomasovi napsala, že Siriova lidská mentalita zřejmě slábne. Následné uvědomění, že starší pes prostě mluvit neumí, zcela změnilo postoj štěněte. Najednou začal být Sirius upovídaný a projevoval zvýšenou snahu držet s Plaxy krok v osvojování si nejrůznějších lidských dovedností. Také vymyslel zábavný způsob, jak zesměšnit Gelerta. Vedl s ním

imaginární rozhovory a předstíral, že Gelertovo mlčení je vlastně jeho souhlas. Starší zvíře zpočátku otravně štěně ignorovalo, ale vzápětí, zejména když se diváci smáli, začala jeho nadpsí, i když stále podlidská mysl tušit, že Sirius si z něj dělá blázna. Tvářil se velmi rozpačitě a zmateně a posléze vždy dříve či později drzé mládě odehnal nebo chytil a potrestal.

Plaxy se nyní učila číst a psát. Její matka tomu věnovala hodinu denně. Sirius zpočátku projevoval mírnou zvědavost, ale pod Gelertovým vlivem a kvůli lovecké vášni rychle ochabla. Elizabeth se ho nijak nesnažila přimět, aby ve studiu pokračoval. Buď byla jeho nechuť přechodnou fází, která brzy skončí, nebo jeho mysl přece jen nebyla natolik vyvinutá, aby v této pro něj nepřírozené činnosti vytrval. V takovém případě by jakékoliv nucení mohlo mít katastrofální následky. Když zavrhl svůj psí idol, vrátil se ke hře na čtení a psaní. Hodně toho zameškal, a tak se Elizabeth ujala osobního doučování, aby dosáhl Plaxyiny úrovně. Jeho bezrukost mu samozřejmě znemožňovala psát jinak než pomocí speciálních přístrojů. Zjistili také, že kromě očekávaného negativního vlivu na psaní, měl rovněž vážné problémy i se čtením a to zejména kvůli svému přirozenému hrubému vnímání vizuální podoby. Plaxy hláskovala jednoduchá slova pomocí své krabičky s písmeny, ale Sirius měl velké potíže s rozlišováním mezi C, G, D, O a Q, a také mezi B, P, R a K. Velmi ho mátló také E a F, S a Z, A a H, H a K. V pozdější fázi, když Plaxy zvládala malá písmena, a to i psanou formou, byl Sirius ještě více znevýhodněn. Někdy se skoro zdálo, že jeho inteligence přece jen nikdy nedosáhne lidské úrovně. Elizabeth, která navzdory své předstírané nestrannosti ke svému dítěti a svěřenci, vždy tajně toužila, aby Plaxy byla lepší, a aby nad Sirem vynikala. Thomasovi pak psala, že Sirius není o mnoho lepší než jen přihlouplé dítě. Thomas, který si přál přesný opak než jeho žena, jí však odpověděl

pojednáním o špatném zraku psů a naléhal na ni, aby Siria povzbudila vyprávěním o tomto psím postižení, pochválila jeho snahu, že se vůbec naučil číst a psát, a připomněla mu, že má proti lidem také nějaké výhody a schopnosti. Povzbuzování v Siriovi probudilo překvapivé odhodlání, protože od té doby každý den trávil sám několik hodin čtením. Dělal velké pokroky, ale asi po týdně se Elizabeth rozhodla zasáhnout kvůli počínajícím příznakům duševního vyčerpání. Chválila ho, hladila a přesvědčovala, že se bude učit rychleji a snáz, když se nebude přepínat.

Sirius si uvědomoval, že v psaní nemůže dosáhnout Plaxyiny úrovně, ale byl odhodlán zdokonalit se v tomto umění, jak to jen bude možné. Byl to on sám, kdo vymyslel způsob, jak svou nevýhodu alespoň částečně překonat. Přemluvil Elizabeth, aby mu na pravou tlapu ušila těsnou koženou rukavici. Na zadní straně rukavice byl otvor, do kterého se dalo vložit pero nebo tužka. Když bylo dílo hotovo, provedl svůj první pokus v psaní. Chvěl se přitom nadšením. Ležel v poloze na břiše, levou přední tlapu měl položenou na papíře, aby jej udržel nehybně na místě, pravou tlapu držel na zemi a dokázal naškrábat jednoduchá slova jako PES, KOČKA, PLAXY, SIRIUS a další. Nervové uspořádání jeho nohy a motorická centra mozku pravděpodobně nebyly na tuto činnost vůbec uzpůsobeny, ale jeho odhodlání opět zvítězilo. Díky dlouhodobému cvičení byl po několika letech schopen napsat dopis velkými, roztřesenými, ale čitelnými písmeny. V pozdějším věku, o čemž budu vyprávět posléze, se dokonce odhodlal psát knihy.

Na Thomase udělal Siriův úspěch mnohem větší dojem než na Elizabeth, protože si pravděpodobně lépe uvědomoval obtíže, které štěně muselo překonat.

Pokud to bylo možné, účastnil se Sirius všech jednoduchých lekcí, které Elizabeth Plaxy dávala. Počítání mu nikdy moc nešlo, snad kvůli jeho špatnému

zraku, ale dokázal držet s Plaxy krok, neboť ona sama v matematice příliš nevynikala. Také jeho pravopis byl velmi špatný, pravděpodobně ze stejného důvodu. Již v raném věku projevil velký zájem o jazyk a umění správného a vznešeného vyjadřování. Hluboký vliv na něj měla poezie. Navzdory slabému zraku hodně četl a často prosil členy rodiny, aby mu četli nahlas. Dělalí to rádi, protože věděli, jak velké povzbuzení to pro něj je.

Ale vraťme se k jeho šteněcímu věku. Přišla doba, kdy se zdálo býti žádoucí, aby Plaxy zahájila školní docházku. Sirius ji přirozeně nemohl následovat. Někdy s úlevou, mnohem více ale se závistí sledoval, jak jeho malá kamarádka odchází ráno s knihami. Byl už ve věku, kdy se mohl sám toulat a vašeň pro dobrodružství v něm sílila každým dnem. Nicméně pomýšlení, že jej Plaxy postupně předstihuje ve znalostech velkého světa lidí, bylo pro něj značně znepokojivé. Odpoledne, když se vracela ze školy, tak ho vždy ujist'ovala, že vyučování je nuda, ale on z jejího tónu poznal, že se cítí důležitá a hrdá, a že spousta věcí, které se ve škole dějí, jsou velká zábava. Měl ve zvyku čerpat od ní ihned ty nejužitečnější informace a znalosti, které během vyučování získala. Stalo se zvykem, že spolu s ním dělala domácí úkoly, což jim oběma přinášelo užitek. Elizabeth mezitím pokračovala v Siriově vzdělávání, což bylo sice nezáživné, ale přesto podnětné. Následně se snažil splatit svůj dluh vůči Plaxy tím, že jí předával plody svých vlastních lekcí, ačkoli ona k těmto sezením zaujímalá spíše povýšenecký postoj. Někdy jí vyprávěl o rozhovorech s Thomasem, který měl ve zvyku brát Siria na procházky po kopcích a vyprávět mu různé zajímavé střípky z vědy nebo historie světa. Těchto procházek se samozřejmě někdy účastnila i sama Plaxy. Thomas však potřeboval o víkendech fyzicky náročnou aktivitu a jeho malá dcerka s ním nedokázala držet krok tak dobře jako Sirius. V době šteněcího věku se Sirius často vracel

domů unavený z těchto dlouhých výprav, ale když dospěl, těšil se na pravidelné někdy až týdenní putování přes Arenig, Rhinogs nebo Moelwyn. Nadšeně naslouchal rozsáhlým proudům Thomasových myšlenek nebo ho naopak zahrnoval všemožnými dotazy. Významný fyziolog na ně odpovídal se vši trpělivostí a péčí, kterou byl zvyklý věnovat svým studentům. Toto byly hlavní impulzy Siriova třibení vlastního intelektu, tento častý kontakt s dospělou brilantní myslí. Často spolu diskutovali o Siriově budoucnosti a Thomas ho povzbuzoval, aby věřil, že ho čeká něco velkého a významného. Ale o tom až později. Trochu jsem ve vyprávění přeskočil další vývoj šteněte a teď se k němu musím vrátit.

Nejen ve čtení a psaní, ale i v jiném ohledu byl Sirius nevyhnutelně horší než Plaxy a vlastně téměř všichni lidé. Byl zcela barvoslepý. Chápu, že o citlivosti psů na barvy se stále diskutuje. Pitvy, jak jsem slyšel, odhalily, že mají sítnici přibližně stejnou jako lidé. Psychologické experimenty však zatím neprokázaly, že jsou psi skutečně vnímaví na různé barvy. Pravděpodobně je to tak, že ačkoli někteří psi vnímají barvy, výskyt barvosleposti je u psů mnohem častější než u člověka. Ať už je to jakkoli, je jisté, že Sirius byl barvoslepý. Až do pozdního šteněcího věku, dlouho poté, co se naučil mluvit, sám netušil, že jeho vidění postrádá vlastnosti, které jsou pro Plaxy přirozené. Thomas řekl Elizabeth, že psi jsou téměř jistě barvoslepi, ale ona tomu u Siria odmítala věřit a trvala na tom, že dokáže rozlišit její různobarevné šaty. „Ne,“ řekl Thomas, „nejspíš je rozlišuje čichem nebo dotykem svého citlivého jazyka. Kromě toho, nevšimli jste si, že při používání názvů barev se velmi často plete? Vyzkoušíme si ho.“ Za tímto účelem Thomas koupil krabici s dřevěnými kostkami a jejich plochy pokryl papírem různých barev. Dal si záležet, aby všechny kostky byly zcela stejné a nešly rozlišit

pachem ani hmatem. Případné rozdíl v zápachu zahladil ponořením kostek do kolínské vody. Poté předložil krabici kostek Plaxy a Siriovi. Plaxy okamžitě postavila šachovnici, kde se pravidelně střídaly růžové a modré kostky. Sirius zjevně neměl o kostky zájem, ale nechal se přesvědčit, aby Plaxyinu šachovnici napodobil. Kostky však skládal vedle sebe zcela náhodně. I samotnému Siriovi bylo brzy jasné, že Plaxy vidí něco, co jemu uniká. Okamžitě se pustil stejně zarputile do sebevzdělávání, jako když se dříve učil číst a psát. S Plaxyinou pomocí se snažil objevit to, co mu při skládání barevných kostek uniklo, a dělal všechno možné pro to, aby zlepšil své dovednosti v tomto směru. Plaxy mu ukazovala barevné předměty jeden po druhém a pojmenovávala jejich barvy. Ukázala mu barevný tisk a černobílou fotografii. Giles vyrobil baterku s červenými a zelenými skly. Vše však bylo marné. Sirius prostě nebyl vůbec schopen barvy rozlišit.

Zpočátku z toho byl velmi rozrušený, ale Thomas se jej snažil uklidnit ujištěním, že všichni psi jsou barvoslepí a pravděpodobně všichni savci kromě opic a lidí. A připomněl Siriovi, že psi mají mnohem lépe vyvinutý sluch a čich. Sirius už před nějakou dobou poznal, že lidský nos je jen velmi špatný a nedokonalý nástroj. Často se na Plaxy díval s opovržením, protože nedokázala na zahradě vyčlenit matčinu stopu, ani čichem určit, zda je určitá stopa Gelertova nebo jiného psa. Navíc ho v raném věku překvapila a zklamala její netečnost ke všem těm tajemným a vzrušujícím vůním krajiny po dešti. Zatímco ona si jen mírně užívala neurčité svěžesti a vůně, on rozechvělými nozdrami analyzoval poselství vánku a mezi čicháním vyluzoval nadšená slova. „Kůň,“ říkával a po dalším příčichnutí dodal: „A takového koně jsem ještě necítil.“ Nebo: „Pošťák! Určitě jede po cestě.“ Nebo třeba: „Dneska je cítit moře,“ ačkoli moře bylo několik mil daleko za

Rhinogsem. Lehká změna směru větru mu mohla přinést závan vzdáleného vodopádu nebo zajímavější pachy rašeliniště, vřesu nebo slaměných snopů. Někdy ho uchvátila nějaká neznámá láková vůně a on se vydal po její stopě. Jednou se po několika minutách zkoumání vrátil klusem zpět a řekl: „Divný pták, ale nestihl jsem si ho pořádně prohlédnout.“ Jindy zase znenadání vyběhl z domu, zavětril, odběhl na vřesoviště, běhal dokola, dokud nezachytil stopu, a pak se po ní vydal kolem úpatí kopce. Asi po hodině se rozrušeně vrátil a donutil Plaxy, aby přinesla knihu o zvířatech a otáčela stránky, dokud nenarazila na lišku. „To je on!“ vykřikl, „Bože, ten ale smrdí!“ Jednou se uprostřed skotačení na zahradě náhle zastavil a zavětril. Srst se mu naježila, ocas stáhl pod břicho. „Pojďme dovnitř,“ řekl, „cítím něco hrozného.“ Plaxy se nejprve smála, ale vypadal tak vážně, že nakonec souhlasila. O dvacet minut později nadšeně přiběhl Giles ze školy, že viděl projíždět cirkusový zvířinec směrem na Ffestiniog.

Giles byl Siriovou reakcí tak překvapený, že se dožadoval, aby Siria vzali na prohlídku divokých šelem se zbytkem rodiny, a tvrdil, že by se ten malý zbabělec měl raději naučit, že špatné pachy nemusí být vždy opravdu nebezpečné. Po dlouhém přemlouvání Sirius souhlasil, že půjde. Tento zážitek na něj měl trvalý vliv. Když vstoupili mezi klece, děsivá změt pachů, některé lákové, jiné hroznivé, mu drásala nervy, jako by (jak řekl později) nástroje orchestru ladili všechny najednou v tu samou chvíli. Se staženým ocasem a vytřeštěnýma očima se držel blízko Elizabeth, zatímco se skupina přesouvala od klece ke kleci. Mnohá zvířata v něm probouzela lovecký pud, ale velké šelmy, vyzábli a prašiví lev, tygr a medvěd, apaticky se procházející ve svých úzkých klecích, ho mučily části svým děsivým přirozeným pachem, zčásti pachem špatného zdraví a zuboženosti. Také vlk, tolik podobný jemu samému, na něj velmi silně zapůsobil. Zatímco si fascinovaně

prohlížel tohoto vzdáleného bratrance, znenadání zařval lev a Sirius se roztřeseně přitiskl Elizabeth k nohám. Povzbuzena lvem se svým křikem a řevem přidala i ostatní zvířata. Ve chvíli, kdy vzduch prořízlo zatroubení slona, se Sirius na patě otočil a vzal do zaječích.

Svět pachů byl světem, s nímž měla Plaxy jen malé zkušenosti. Ve světě zvuků to bylo už o něco lepší, i tak ale byla za Sirem daleko pozadu. Ten slyšel blížící se kroky dlouho předtím, než je Plaxy nebo jakýkoli jiný člověk dokázal zaznamenat, a zároveň dokázal neomylně určit, kdo přichází. Pískot netopyra, který je zcela mimo dosah většiny lidských uší, popsal Sirius jako ostré zvukové bodnutí. Elizabeth i Plaxy brzy zjistily, že je neuvěřitelně citlivý na tón jejich hlasu. Dokázal neomylně rozlišit jak mezi upřímně míněnou pochvalou a pouhým laskavým povzbuzením, tak i mezi skutečným rozčilením a pobaveným pokáráním. Nejen to, dokonce se zdálo, že je schopen rozpoznat změny jejich nálady dříve, než si jich ony samy všimnou. „Elizabeth,“ zeptal se náhle, „proč jsi tak smutná?“ Odpověděla mu se smíchem: „Ale já nejsem! Spíš mám radost, protože mi chleba pěkně vykynul.“ „Ale ty jsi smutná, uvnitř,“ řekl. „Slyším to docela dobře. Jsi spokojená jen navenek.“ Chvilí se zamyslela a pak musela souhlasit: „No, možná jsem opravdu smutná. Zajímalo by mě proč.“

Jeho skvělý čich mu poskytoval mnoho informací o emocionálním stavu lidí. Popisoval to jako utrápenou, přátelskou, vyděšenou nebo unavenou vůni.

Byl tak citlivý na pachy a zvuky, že mu lidská řeč připadala zcela nedostatečná k vyjádření veškerého bohatství, jež tyto dva zvláštní vesmíry nabízely. Jednou o jistém zápachu v domě řekl: „Je to cítit jako stopa zajice, po které šel kokršpaněl a v určitém místě přes ní přešel osel.“ Vůně i zvuk pro něj měly bohatý citový význam, vrozený i získaný. Bylo zřejmé, že mnoho pachů, s nimiž se setkal poprvé, v něm vyvolalo

silný pud k pronásledování a stopování, zatímco jiným se podvědomě snažil vyhnout. Bylo také zřejmé, že mnoho pachů získalo díky svým asociacím hlubší emocionální význam. Jednoho dne, když byl sám na procházce po vřesovišti, pořezal si ošklivě zadní tlapku o rozbitou láhev. Než se dokulhal domů, spustila se přímo děsivá bouřka. Když se konečně dopotácel ke vchodovým dveřím, Elizabeth jej s mateřskou péčí ošetřila a vyčistila mu nohu dezinfekčním prostředkem. Jeho vůně mu byla vždy odporná, ale teď získala příchut' bezpečí a laskavosti a tak ji vnímal po zbytek života.

Mnoho zvuků ho dokázalo rozdivočít. Hřmění a jiné hlasité zvuky ho děsily. Lidský smích mu připadal velmi nakažlivý a probouzel v něm podivný kňučivý smích. Různé tóny lidského hlasu ho informovaly nejen o citovém rozpoložení mluvčího, ale také v něm vyvolávaly silné emocionální reakce. Podobný účinek měly i pachy provázející dané emoce.

Stejně jako mnoha jiným psům, i mladému Sirovi připadala lidská hudba nesnesitelná. Samostatný vokální nebo instrumentální motiv byl pro něj dostatečným utrpením, ale když se spojilo několik hlasů nebo nástrojů, zdálo se, že nad sebou zcela ztrácí kontrolu. Jeho jemný sluch způsoboval, že i dobře provedená sóla mu připadala falešná. Souhra a kombinace několika témat pro něj vždy vyústila v ohavnou kakofonii. Elizabeth s dětmi občas společně zpívali, například když se vraceli z vřesoviště po pikniku. Sirius se v těch případech vždy přidal k nim a doprovázel je vytím. Rozhořčené děti ho odháněly, ale jakmile se znovu začalo zpívat, vracel se a opět přispíval svým dílem. Jednou Tamsy, která byla nejhudebněji založeným členem rodiny, prosebně zvolala: „Sirie, buď mlč, nebo se drž dál! Proč nás nenecháš, abychom se bavili?“ Odpověděl: „Ale jak se ti může líbit taková příšerná změť nesourodých zvuků? Musím se držet

s vámi, protože mě ty zvuky odpuzují i lákají zároveň, a musím výt, abych tomu zmatku dodal alespoň nějaký řád a trochu krásy.“ Jednou řekl: „Kdybych maloval obraz, dokázala by ses držet dál? Nezbláznila by ses z té nedokonalé barevné změti? No a stejně tak zvuky a jejich dokonalost jsou pro mě tak důležité jako správně použité barvy pro tebe.“

Rodina si odmítala připustit, že jejich zpěv je neladící chaos. Místo toho se rozhodli naučit Siria hudbě. Ten přijal svůj osud s psi poslušností a statečností. Koneckonců, jakkoli bolestivý tento proces musel být, pomohl mu zjistit více o lidech a už ve velmi raném věku se začal zajímat o rozdíly mezi sebou a svými lidskými přáteli. Celá rodina se sešla v obývacím pokoji, aby učila Siria hudbě. Elizabeth vytáhla své drahocenné, ale poslední dobou zanedbávané housle. Při několika dřívějších příležitostech, kdy na ně hrála v Siriově doslechu, k ní vždy přispěchal a začal výt. Pokud byly zavřené dveře, vyl za nimi. V opačném případě vběhl do místnosti a skákal po ní tak dlouho, dokud nepřestala. Této rodinné snaze se snažil nejprve vzdorovat. Brzy však zvědavost a vzrušení zvítězily. Tamsy byla u klavíru. Maurice a Giles byli v případě potřeby připraveni se svými magnetofony. Plaxy seděla na podlaze a objímala rezignovaného Siria a snažila se jej uklidnit. Bylo totiž jasné, že se Sirem to bude těžké. Když se Plaxy vysmekl, přebíhal od nástroje k nástroji a na každý z nich se snažil zaútočit. Jeho ocas kmital ze strany na stranu v konfliktu agónie a rozkoše. Výrazil Elizabeth smyčec z ruky a magnetofon odhodil přes celou místnost. Dokonce i když ho Plaxy udržela, proměnil experiment v chaos tím, že vyl s takovou razancí, až zcela přehlušil zvuk hudebních nástrojů. Když se ho nakonec podařilo přesvědčit ke spolupráci, brzy se ukázalo, že má mnohem lepší hudební sluch než kdokoli z rodiny. Když Elizabeth přesunula prst po strunách tak nepatrně, že žádné z dětí nepostřehlo

rozdíl, Sirius změnu okamžitě zaznamenal. Elizabeth s úžasem zjistila, že umí velmi čistě zpívat. Když jednou hrála a on se neudržel a začal ji doprovázet, jeho vyetí náhle přesně ladilo se zvukem houslí. Když Maurice zahrál stupnici na zobcovou flétnu, Sirius zpíval v souladu s ní a dokonale ladil i s nepřesnými tóny mladého hudebníka, jenž ještě svůj nástroj zcela neovládal.

Sirius se se svou obvyklou zarputilostí pustil do objevování toho zprvu mučivého světa hudby. Projevil překvapivé nadání pro zpěv a brzy předčil Plaxy ve zpěvu rodinných písní. Někdy zpíval beze slov, jindy používal vlastní psi ekvivalent anglických slov dané písně. (Jeho zpěv, tvořený špatně vyslovovanými anglickými slovy se mnohdy až překvapivě vhodně rýmoval.)

S pokračujícími lekcemi se mu lidská hudba začínala líbit. Ovšem pouze v tom případě, když nezněla příliš falešně. Často se nyní přidával ke zpěvu během procházek, čemuž se dříve tolik vyhýbal. Někdy, když Elizabeth sama hrála na housle, přišel blíž a jen tiše naslouchal. Jindy jej zase jeho melancholické nálady přivedly na oblíbené místo na vřesovišti, kde si pak sám celé hodiny prozpěvoval. Znovu a znovu si opakoval písně, které Elizabeth tak často zpívala s rodinou.

Byla to rodina milující hudbu a melodie. Na popud Elizabeth vytvořili zábavný systém hudebních signálů. Určitá melodie znamenala „Čas vstávat“, jiná „Snídaně je připravena“, další „Vše je připraveno k odchodu na výpravu“ a tak dále. Plaxy a Sirius, dva nejmladší členové rodiny, si vymysleli řadu vlastních soukromých signálů. Jeden z nich například znamenal: „Pojď mi pomoci!“. Jiný pak: „Tady je něco zajímavého. Pojďme to prozkoumat.“ Další „Pojď si se mnou hrát!“. Jedno drobné trylkování znamenalo: „Jdu čurat.“ Na to byly dvě možné hudební odpovědi. Jedna z nich zněla: „Já

taky,“ a druhá: „Mně se nechce.“ Mimochodem bylo zvláštní, že pokud jeden z nich šel močit, druhý jej musel vždy následovat na tom stejném místě, klasickým psím způsobem. Plaxy ale brzy zjistila, že v této zvyklosti značkování nedokáže se Sirem držet krok.

Když se Thomas dozvěděl o Sirově zvyku chodit cvičit zpěv na vřesoviště, dostal strach, aby jeho vzácné zvíře nebylo odhaleno jako zpívající pes. Pro místní bylo zarážející slyšet čistý, melodický, ale podivně nelidský hlas a při zkoumání jeho původu narazit na velkého psa, jak dřepí na zadních a zpívá. Začalo se povídat, že má Thomas zlověstné schopnosti a jeho psi jsou posedlí démony. Naštěstí čím víc se tyto zvěsti šířily, tím méně se jim věřilo. Zpívající pes nezbudil takový zájem jako toho času mluvící langusta nebo lochnesská příšera.

Ve štěněcím věku zpíval Sirius pouze lidské písně. Po celý život se hluboce zajímal o velikány klasické hudby, ale protože základní struktura mu vždy připadala hrubá a neodpovídala jeho zájmu o zvukovou formu a emoce, začal experimentovat s novými stupnicemi, intervaly a rytmy, které vyhovovaly jeho citlivějšímu sluchu. Jako čtvrtóny a dokonce i osminové tóny. Někdy ve své ryze psí náladě broukal své melodie v oktávě zcela odlišným způsobem, než je tomu u lidí zvykem. Pro lidského posluchače se tak jeho hudba stávala méně rozpoznatelnou a více připomínala psí štěkot, přestože zvláště rozmanitý a znepokojujivý.

Jediným Sirovým vyjadřovacím prostředkem byl jeho jemný a měkký hlas. Často toužil hrát na nějaký hudební nástroj, aby mohl do svých pokusů vnést harmonii, ale tragický nedostatek rukou mu v tom bránil. Někdy sedával u klavíru a snažil se vyťukávat doprovod ke svému zpěvu, ale jeho tlapky byly příliš neohrabané, aby tyto pokusy byly úspěšné. Několik let bojoval s pokušením vzdát se hudby úplně, protože mu

jeho bezrukost bránila v tom, aby si s ní dělal, co chtěl. V takových chvílích se potuloval se sklopeným ocasem i hlavou a odmítal jakoukoliv útěchu. Trápil ho smíšený pocit bezmoci a nevyužitého talentu. Ale po nějaké době se jeho čilý duch vzpamatoval a on se rozhodl, že pokud pro něj instrumentální hudba musí zůstat navždy zapovězená, bude alespoň se svým hlasem dělat nové a úžasné věci. Sirius po celý život balancoval mezi sebelitostí kvůli svému postižení a překvapivě odtažitým a humorným přijímáním své podstaty, které vyzařovalo energickou vůli překonat všechny překážky, které mu život stavěl do cesty.